

Sorø Museumsforening

Nyhedsbrev, januar 2009

Generalforsamling i Sorø Sognegård den 11. marts

Hermed udsendes det første af museumsforeningens to nyhedsbreve i 2009. Det næste udsendes i august måned.

Brevet indeholder indkaldelse til årets generalforsamling den 11. marts kl. 19.30 i Sorø Sognegård. Se side 3.

Bestyrelsen håber på et godt fremmøde til generalforsamlingen. Museumsdirektør Ea Matzon fortæller om nyt fra museet på Storgade.

Kommunens nye fritids- og kulturkonsulent Lise Dalmeijer har lovet at komme og fortælle om sit arbejde.

Bestyrelsen har i 2008 med glæde kunnet konstatere en medlemsfremgang, således at der p.t. er 163 medlemskaber. Heraf er de 20 firmamedlemskaber. Vi er glade for, at også virksomheder bakker op om foreningens arbejde og dermed også om Sorø Museum. Med i kuverten følger Girokort.

Fra uge 6 vil Sorø Museums årsprogram kunne fås ved museets billetskranke. Det vil også blive lagt ind på hjemmesiden.

Bemærk de to foredrag, som omtales. Og læs også om turen, der går ad Pommern til. Som noget nyt bringer vi lidt lokalhistorie. Vi holder alle meget af Sorøegnen. Således også i 1800-tallet. Møller i Vedde N. P. Jensen digtede så smukt om Det skønne Sorø.

Sorø Museumsforenings hjemmeside – www.sormusfor.dk - har alle de informationer, der vedrører foreningen, bestyrelsen, vedtægterne og meget mere. Jeg anbefaler at benytte de mange "historiske links".

Med bus til Koldkrigsmuseum Stevnstort den 6. september

Vi gør allerede nu opmærksom på, at den årlige medlemstur finder sted søndag den 6. september.

I nyhedsbrevet i august vil vi udførligt orientere om dette arrangement. Der vil blive et begrænset deltagerantal.

Årets tur finder sted i turistbus. Da vi har sparet sammen, er deltagerbetalingen kun 50 kr. for entre, omvisning over og under jorden samt transport i bus.

Man medbringer selv frokostmadpakke og drikkevarer. Der vil blive afgang fra Sorø Torv kl. 10.00.

Niels G. Sørensen

Foredrag om Bedre Byggeskik

v/historiker Helge Torm

*Torsdag den 19. februar 2009 kl. 19.30
i Sorø Sognegård, Munkevænget 22, 4180 Sorø*

I begyndelsen af 1900-tallet opstod der en bevægelse herhjemme blandt arkitekter o.a. som en reaktion imod den herskende ”stilforvirring”. Man ville vende tilbage til ældre tiders stilrene arkitektur og håndværksmæssige kvaliteter.

Det var grundlaget for ”Bedre Byggeskik”-fænomenet, som hurtigt gik sin sejrs- gang over hele landet. Men det skete ikke uden en organisation bagved (fra 1915 i en landsdækkende forening), ny uddannelsesvirksomhed og oplysningsarbejde og hjælp til interesserede bygherrer og brugere.

Efterhånden skød der alle vegne bygninger af enhver art op i det danske land, som levede op til de nye idealer, og de præger stadig både vore byer og landområder.

Et særligt kraftcenter blev Holbæk, hvor arkitekten Ivar Bentsen holdt til, men hvem var aktiv for sagen i Sorø og omegn, og hvilke bygninger vidner fortsat i særlig grad om, at bedre byggeskik blev virkeliggjort her?

Helge Torm er kendt for sin viden indenfor bygningshistorie og arkitektur, så der venter tilhørerne en interessant aften.

Foredraget arrangeres i samarbejde med Sorø Museumsforening og Gl. Sorø Amts Arkæologiforening. Entré for ikke-medlemmer: 50 kr.

Der kan købes kaffe og kage i pausen til 20 kr.

Til medlemmerne af Sorø Museumsforening
Der indkaldes til GENERALFORSAMLING
ONSDAG DEN 11. MARTS 2009 KL. 19.30
i Sorø Sognegård, Munkevænget 22, 4180 Sorø
BEMÆRK: mødestedet er Sorø Sognegård

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Fremlæggelse af årsberetning til godkendelse
3. Fremlæggelse af revideret regnskab til godkendelse
4. Fastsættelse af kontingent og budget for år 2010
Forslag: uændret 150 kr. og 500 kr. for firmamedlemskab
5. Valg til bestyrelsen
På valg er Alan Tomlinson, Jørgen Svendsen, Henning Fischer og Henning Bussenius-Larsen
6. Valg af bestyrelsessuppleanter
På valg er Egon Dalegaard og John A. Jensen
7. Valg af revisorer
På valg er Gert Asger-Olsen
8. Indkomne forslag
Eventuelle forslag sendes til formanden inden den 10. februar 2009
9. Evt. – uden beslutninger

Museumsdirektør **Ea Stevns Matzon** informerer fra Sorø Museum

Der serveres øl/vand – og i pausen kaffe med brød.

Efter pausen fortæller Sorø Kommunes nye fritids- og kulturkonsulent **Lise Dalmeijer** om sit arbejde.

Der vedlægges girokort til betaling af kontingent for 2009: 150 kr. og 500 kr. for firmaer. Betalingsfrist er den 16. februar 2009

Venlig hilsen
Niels G. Sørensen, formand

Det skønne Sorø

O, Sorø, hvor er du en lykkelig By,
Naturens det skønne dig kvæger;
blandt frynsede blade du aander i Ly
og drikker af Vaarduftens Bæger.
Af Skønheds-Gudinder du omringet bor,
hvor Lykke og Glæde omkring dig snor!
Du hviler i Fred ved den blinkende Sø,
som vugger saa mangen en Yngling og Mø.
Der er sælsomt at bo
i Naturlivets Bryst,
hvem kan bo mere fro
paa den nordiske Kyst?
saa romantisk et Skær
favner mildt din idylliske Færd.

I Løvhækken Droslen nu jubler med Sang,
mens Sol bringer Guld fra det fjerne.
Huldsaligt man fængles af Nattergals Klang,
saa himmelsk, mens Midnattens Stjerne
ser mildt til hver Gravhøj, som indmuret staar,
hvor Minder man finder, som aldrig forgaar.
Der er sælsomt at bo
i Naturlivets Bryst,
hvem kan bo mere fro
paa den nordiske Kyst?
saa romantisk et Skær
favner mildt din idylliske Færd.

Din have, hvor er den dog Paradis smuk,
thi nu er den vaagnet af Dvale,
og aander sin duft der, hvor iskolde Suk
lød hult over gulvisne Dale.
Et blomstrende Tæppe er malerisk lagt
om Søen, hvor Himlen kan spejle sin Pragt;
det danner en drømmende rosenrig Dal,
saa højtidsklædt er ingen kejserlig Sal.
Der er sælsomt at bo
i Naturlivets Bryst,
hvem kan bo mere fro
paa den nordiske Kyst?
saa romantisk et Skær
favner mildt din idylliske Færd.

N. P. Jensen

N. P. Jensen fra Munke Bjergby Sogn

Møller, landmand og afholdsmand Niels Peter Jensen (13. 01.1847 – 23. 09.1894) ejede og drev sammen med sin kone Stine (Maren Christine) møllen i Vedde fra 1870 til 1894.

På Munke Bjergby Kirkegård ses endnu deres gravsted med gravsten.

N. Peter Jensen skrev en lang række digte. Han har fortalt, at i skolen lærte han ikke meget – han fik af tampen og lærte at ta' tav. Derimod lærte han som ung meget i Anton Nielsens aftenhøjskole i Munke Bjergby. Anton Nielsen var lærer og kirkesanger i Munke Bjergby 1858 – 1868. Han skrev om de sjællandske bønder og deres liv. Han blev senere forstander på Ollerup Højskole. Foran den tidlige skole i "Bjergby" står der nu en mindesten for Anton Nielsen.

Her gengives med den oprindelige retstavning "Det skønne Sorø". Den er at læse i "Fortællinger og Digte" - udgivet hos Svegaard i Sorø 1896 efter møllerens død.

Peter Jensen stammede fra nabogården Marienlund (matrikel 5a), som hans bror Hans ejede indtil 1880.

Marienlund er en af Veddes oprindelige 6 gårde. Den var en af tre gårde, som blev flyttet ud ved udskift-ningen helt tilbage i 1790.

Møllergården på de 16 tønder land er udstykket fra Marienlunds jorde.

Under et af de gamle egetræer i Marienlunds lille fredskov satte møllerens børn Carl, Hans, Anna og Amalie en sten i 1930'erne til minde om deres forældre, møllerfolkene i Vedde, Stine og Peter Jensen.

Børnene undtagen Carl tog efternavnet Vedde.

At N. Peter Jensen ikke har rejst med Sorø - Vedde Banen for at beskue det skønne Sorø er sikkert. Banen åbnede først i 1903. Rejsen på de 12 km ud og de 12 km hjem foregik sandsynligvis i hestevogn.

Og mon ikke møllerens digt er skrevet efter en dejlig Sorøtur i maj måned.

"Fortællinger og Digte" er arkiveret på Lokalhistorisk Arkiv Stenlille, som ligger i tilknytning til biblioteket på Hovedgaden i Stenlille.

Niels G. Sørensen

Foredrag om Arkæologiske fund på Holbæk-egnen v/museumsinspektør Niels Wickman

Torsdag den 15. april 2009 kl. 19.30 i Sorø Sognegård, Munkevænget 22, 4180 Sorø

Indenfor de seneste år har Holbæk Museum undersøgt en række spændende lokaliteter fra vores fortid. I Svinninge har området, hvor vores ”Svinningehund” er fundet, givet mange nye fund, der viser, at der har været en meget stor bebyggelse i romersk jernalder. I Åmosen har museet i det forgangne efterår undersøgt en boplads fra overgangen mellem jæger- og bondestenalder.

På Orø er et stort og flot votivfund af hestestyr fra yngre bronzealder kommet for dagen.

Disse og flere andre fund vil Niels Wickman fortælle om i aftenens foredrag. Foredraget arrangeres i samarbejde med Sorø Museumsforening og Gl. Sorø Amts Arkæologiforening.

Entré for ikke medlemmer: 50 kr.

Der kan købes kaffe og kage i pausen til 20 kr.

Bustur ad Pommern til – i dagene torsdag den 4. – søndag den 7. juni 2009

Vi kører til Pommern via Gedser-Rostock.

Undervejs besøges i Güstrow renæssanceslottet samt domkirken med Barlachs ”Svævende Engel”.

I Polen indkvarteres vi i Hotel Campanile midt i Stettin. Byens ældre del har, trods krigsskader, meget at byde på. Der er mange fine museer, bl.a. Nationalmuseet med spektakulære arkæologiske fund. Mulighed for besøg på marked med mange indkøbsmuligheder, fra modetøj til loppeting.

Kolbatz Klosterkirche

Den ene overliggedag bliver vi i byen, den anden tager vi på bustur for at besøge middelalderbyen Stargard, Vestpommerns gamle hovedstad og bispesæde, Kamien Pomorski, med flot gotisk domkirke, byen Wolin med museum for vikingernes Jomsborg og endelig cistercienserkirken i Kolbatz, søsterkloster til Sorø, grundlagt af munke fra Esrum 1174. Hjemturen til Sorø går over Rygen med bl. a. besøg på venderborgen Arkona samt dens sognekirke Altenkirchen, bygget på foranledning af Absalon ved hjælp af stenmestre fra kirkebyggerierne i Ringsted og Sorø.

Vi skal bo på Hotel Campanile midt i Stettin. Halvpension.

Adresse: Księża Kardynała Stefana Wyszyńskiego 30, 70-203 Szczecin, Poland
+48 91 481 77 00

Orienteringsmøde om Pommernturen: den 13. maj i Sognegården kl. 19.30.
Medlemmer af bestyrelsen vil fortælle om Pommeren, med hovedvægt på de steder, vi skal besøge. Et detaljeret program vil senere blive udsendt til deltagerne.

Traktement med vin og ost.

Turpris: 2750 kr. Tillæg for enkeltværelse: 490 kr. Entrepris er for egen regning.

Bindende tilmelding så hurtigt som muligt samt indbetaling til Pommernturen senest d. 15. april 2008 til: Ellen Williams, Saxogade 21, st. th., 4180 Sorø, mail: lausel@stofanet.dk eller til netbank: + 01 < + 2129825 <

TILMELDINGSOPLYSNINGER

Navn: _____

Adresse: _____

Enkeltværelse: _____

Dobbeltværelse: _____

Ønsker at dele værelse med: _____

Ønsker afbestillingsforsikring, (ca. 5 % af rejsens pris): _____

Firmamedlemskaber af Sorø Museumsforening

Et ordinært medlemskab koster fortsat 150 kr., medens et firmamedlemskab kan tegnes for 500 kr. årligt. Firmanavnene bringes på vores hjemmeside og nævnes i nyhedsbrevet. Vi tilbyder at etablere et link fra vores hjemmeside til firmaets hjemmeside. Foreløbig har 20 firmaer tegnet medlemskab. Bestyrelsen takker firmaerne for deres interesse, støtte og økonomiske hjælp.

Niels G. Sørensen

ADVODAN Sorø

DANSKE BANK Sorø

EMILS CHOKOLADE

JUL I SORØ

BANG & OLUFSEN Sorø

THIELE Sorø

SKÆLSKØR BANK Sorø

SORØ BLOMSTERCENTER

SORØ APOTEK

LINDRUP BYG ApS

SORØ CAMPING

NORDEA Sorø

SUPERBEST Holberg Arkaden

PETER DUE BOLIG

KOPP SORØ A/S

SORØ VVS ApS

RESTAURANT STØVLET KATRINES HUS

CHRIS JENSEN A/S

COMWELL SORØ STORKRO

STIFTELSEN SORØ AKADEMI

Find informationerne her:

Sydvestsjællands Museum: www.vestmuseum.dk

Sammenslutningen af Museumsforeninger i Danmark: www.sammus.dk

Sorø Museumsforening: www.sormusfor.dk

Sorø Museumsforenings bestyrelse:

Niels G. Sørensen, formand
Ejler Jensen, næstformand
Jørgen Svendsen, kasserer
Flemming Hansen, sekretær
Henning Fischer, webmaster
Alan Tomlinson. Foredrag
Henning Bussenius-Larsen

Adresser, telefon, e-mail:
se www.sormusfor.dk

Sorø Museumsforening

*Nyhedsbrevet er trykt hos www.lemann.dk
Ansvarlig for nyhedsbrevet er Niels G. Sørensen*